

PROJEKT

Miljötillsyn av lantbruk i Hjo, Karlsborg och Tibro kommuner, ute i odlingarna

2020-01-29

MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG

ADRESS

Hertig Johans torg 2
541 83 Skövde

TELEFON

0500-49 36 30

E-POST

info@miljoskaraborg.se

WEBBPLATS

www.miljoskaraborg.se

Foto: Mostphotos, Lena S

Detta gjorde vi

Under hösten 2019 genomförde vi två lantbruksprojekt i Hjo, Karlsborg och Tibro kommuner där vi hade ett större fokus på användning av växtnäring och bekämpningsmedel i fält. Totalt besökte vi 90 lantbrukare i dessa två projekt.

Tillsyn i fält

Hittills har våra kontroller hos lantbrukare haft fokus på frågor som går att ställa på gårdsplanen eller kontoret. För att minska riskerna för näringsläckage och felaktig hantering av växtskyddsmedel så behöver vi även göra tillsyn ute i odlingarna där man använder gödsel och bekämpningsmedel i praktiken.

Under hösten 2019 genomförde Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket ett projekt för att utveckla tillsynen i fält. Tillsynen var i första hand tänkt att utföras på odlingsmark som ligger i direkt anslutning till en sjö eller ett vattendrag. Tillsynsprojektet fokuserade på uppföljning av lagstiftningen som är till för att minska risken för läckage av växtnäring och växtskyddsmedel till våra sjöar och vattendrag. Syftet med projektet var bland annat att utveckla tillsynen i fält, så att lagstiftningen följs upp i praktiken.

Två informationsblad från Säkert växtskydd och Jordbruksverket delades ut i samband med kontrollen. Dessa informationsblad handlade om diflufenikan, ett aktivt ämne som förhållandevis ofta hittas i vattendrag samt regler för att sprida växtskyddsmedel med samma verksamma ämne. Vi diskuterade innehållet med regler och åtgärdsförslag på plats.

Delprojekt 1 större verksamheter, C-verksamheter

Vi besökte 18 stycken så kallade C-verksamheter (anmälningsskyddade verksamheter). Dessa fick en fördjupad kontroll ute i fält eftersom de har stora arealer och därmed får större påverkan på miljön om de hanterar växtskyddsmedel och växtnäring felaktigt. Hur många frågor som de fick ute i fält berodde på lantbrukets placering och verksamhetens inriktning.

Inför besöket bad vi dem ta fram karta och sprutjournal för att se om de har fält som angränsar till vattendrag. Hos verksamheterna som hade fält intill vattendrag så ställde vi utvalda frågor ute i fält utifrån Jordbruksverkets checklista.

Delprojekt 2 mindre verksamheter, U-verksamheter

Lantbrukarna på de mindre gårdarna som använder bekämpningsmedel i sin verksamhet fick två informationsblad från Säkert växtskydd och Jordbruksverket i samband med kontrollen. Den gjordes på samma sätt som för C-verksamheterna, men utan fördjupande frågor i fält. Under projekten besökte vi 72 stycken mindre gårdar klassade som U-verksamheter.

Resultat

De flesta har god ordning och följer lagstiftningen i stort. De brister som vi hittade är mindre avvikelser från lagstiftningen, oftast i form av brister i dokumentationen. Samtliga lantbrukare ska åtgärda sina brister på frivillig väg. Vi upplevde att tillsynen i fält gav fördjupade diskussioner om användningen av växtskyddsmedel och växtnäring.

Vår uppföljning efter projektet

Vi följer upp bristerna antingen genom att begära in kompletterande handlingar eller följa upp på plats vid nästa planerade kontroll om två eller tre år.

Vad blev nyttan med projektet?

Svenskt lantbruk ger närproducerade livsmedel och är helt nödvändigt för att skapa det öppna, biologiskt rika landskap som kännetecknar svensk landsbygd. Trots det påverkar all växtodling och djurhållning miljön negativt i viss omfattning, eftersom näringsämnen från växtodling och gödsel bidrar till övergödning i vattendrag, sjöar och hav. Med miljökvalitetsmål som *Ingen övergödning*, *Grundvatten av bra kvalitet* och *En giftfri miljö* i sikte fokuseras tillsynen på att minska läckage av näringsämnen och kemikalier från lantbruket. Genom löpande tillsyn kan vi säkerställa att miljölagstiftningen uppfylls och därmed att den negativa påverkan på miljön minskar.

Fakta om projektet	
Namn:	Miljötillsyn av lantbruk i Hjo, Karlsborg och Tibro kommuner, ute i odlingarna
Projektet pågick:	September – december 2019
Detta granskade vi:	<ul style="list-style-type: none">• Gödselhantering, gödsellagring och gödselspridning• Animaliska biprodukter• Avfallshantering• Dokumentation• Bekämpningsmedel• Egenkontroll• Tillsyn i fält
Antal anläggningar:	90
Antal anläggningar utan brister:	17 (Bristerna är oftast mindre allvarliga.)

MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG